

нитѣ хора вѣрватъ на подобни твърдения за произхода на живота и мислятъ, че сѫ учени. Споредъ нѣкои учени човѣкъ е произлѣзълъ отъ клетка, която постепенно се е развивала, докато достигнала до формата, наречена „човѣкъ“. Това показва, че хората вѣрватъ въ невъзможни нѣща и разчитатъ на тия вѣрвания. Възможно ли е отъ малката клетка да излѣзе разумниятъ човѣкъ? Нѣкои религиозни пѣкъ твърдятъ, че Богъ е създадъл свѣта отъ нищо. Ако това е възможно, ние казваме, че и религията е нищо. Не, колкото и да е всесиленъ и великъ Богъ, нищото си остава нищо, не може да се превърне въ нѣщо. Отъ нищото не може да стане нѣщо. Ако, наистина, свѣтътъ е създаденъ отъ нищо, всичко ще бѫде нищо: и религия, и наука, и мораль, и животъ. Какъвъ мораль, запримѣръ, е този, който е създаденъ отъ нищо? „Нищото“ е отвлѣчено понятие. Като говоримъ за него, трѣбва да си представимъ пространството безъ никаква субстанция. Това е невъзможно. Можете ли да осолите боба безъ соль? Следъ всичко това, можете ли да вѣрвате въ обясненията на тия хора за духовния свѣтъ, за създаването на свѣта и на човѣка, за морала и т. н.? Ако говоримъ за мораль, ние разбираме такъвъ мораль, който да е валиденъ за всички хора — млади и стари, за всички времена и епохи.

Мнозина, свѣтски хора и религиозни, твърдятъ, че религията е само за старитѣ, а не за млади. Отъ това твърдение азъ вадя заключението: високите планински върхове сѫ за старитѣ хора, а не и за младитѣ. Въ сѫщността така ли е? По високите планински върхове се качватъ обикновено млади хора. Старитѣ хора не предприематъ такива екскурзии. Значи, високите върхове сѫ за младитѣ, а долините за старитѣ. Погдържате ли мисъльта, че религията е за старитѣ хора, ще ви отговоримъ съ пословицата: „Зая, конъ, за зелена трева“. Какъ ще обѣрнете стария човѣкъ къмъ Бога, когато той е материалистъ? И да стане религиозенъ, той по форма само ще вѣрва въ Бога. Дѣлбоко въ себе си, вѫтрешно, той е материалистъ и вѣрва на паритѣ. Младиятъ е вѫтрешно идеалистъ. Ако накарате стария човѣкъ да донесе вода отъ чешмата, той ще почне да се оглежда, да намѣри нѣкого отъ внучетата си и ще му каже: Иди, дѣдовото, за вода.